

WEWNĄTRZSZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Liceum Ogólnokształcącym Nr X im. Stefanii Sempołowskiej
we Wrocławiu
w roku szkolnym 2023/2024
opracowany na podstawie Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
(Statut LO Nr X rozdz.5 par. 24)

CEL OGÓLNY

Przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO w roku szkolnym 2023/2024

1. Poznawanie własnych zasobów

Przygotowanie młodzieży do radzenia sobie w sytuacjach trudnych spowodowanych poszukiwaniem pracy, zmianą pracy, brakiem zatrudnienia lub utratą pracy.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie doradztwa zawodowego, także we współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w tym obszarze oraz monitorowanie losów absolwentów.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Zaznajomienie uczniów z systemem edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju o podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Pomoc w planowaniu ścieżki zawodowej i podejmowaniu przez uczniów decyzji w sprawie wyboru dalszego kierunku kształcenia lub zawodu. Pozyskiwanie rodziców i przygotowanie ich do wspierania młodzieży w wyborze drogi zawodowej.

5. Doskonalenie zawodowe kadry w trosce o rzetelną działalność w zakresie pomocy uczniom w wyborze dalszej drogi kształcenia i zawodu.

Doskonalenie kompetencji nauczycieli w celu prowadzenia przez nich działań wspierających ucznia w wyborze dalszej drogi kształcenia i zawodu w sposób profesjonalny, w tym wzbogacanie dydaktycznego warsztatu pracy o nowoczesne środki informacji.

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Poznawanie własnych zasobów.

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Klasa/ termin	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań
---	------------------	---

<p>1. Uświadomienie uczniom ich predyspozycji, zainteresowań, systemu wartości w ramach zajęć z wychowawcą - lista proponowanych działań do wyboru przez wychowawcę:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawanie uzdolnień, zainteresowań, predyspozycji, poznanie przez uczniów swoich mocnych i słabych stron (forma ankiet, kwestionariuszy, obserwacji i rozmów z nauczycielami, etc.), określenie obszarów do rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego, 	I- III rok szk.	wychowawca nauczyciele pedagog/psycholog
<ul style="list-style-type: none"> zapoznanie uczniów z czterema domenami talentów i podejściami do rozwoju kompetencji (teoria Gallupa), 	II-IV I semestr	wybrani wychowawcy Monika Dudek
<ul style="list-style-type: none"> poznanie zasad zachowania w sytuacjach oficjalnych, kultura osobista i savoir vivre, 	I - II rok szk.	wychowawca
<ul style="list-style-type: none"> zapoznanie uczniów z zasadami komunikacji interpersonalnej (werbalnej i niewerbalnej), 	II-III I semestr	nauczyciel pp
<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie postaw etycznych zgodnie z zasadami moralnymi i zasadami odpowiedzialności, 	I-IV rok szk.	wychowawca pedagog/psycholog nauczyciele
<ul style="list-style-type: none"> rozwijanie postaw prospołecznych (niezbędnych w przyszłym życiu zawodowym) związanych między innymi z zasadami funkcjonowania w grupie, środowisku szkolnym, mieście, państwie, działalnością pomocową i wspierającą kolegów i koleżanki z Ukrainy, Europy i innych części świata, 	I-IV Rok szk. II sem	wychowawca opiekun wolontariatu nauczyciele
<ul style="list-style-type: none"> zapoznanie uczniów z zasadami autoprezentacji - moje mocne strony, zainteresowania, predyspozycje. 	II-III I semestr	nauczyciel pp
<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie z uczniami analizy SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia) , a następnie pomoc w wyborze strategii działania w realizacji celu. 	II-III I semestr	nauczyciel pp
<ul style="list-style-type: none"> Zasady tworzenia własnej marki w Internecie 	III II semestr	nauczyciel pp
<ul style="list-style-type: none"> jaki kierunek dalszej edukacji wybrać – analiza czynników wpływających na nasze decyzje, z uwzględnieniem stanu zdrowia. 	I-IV/cały rok	wychowawca pedagog/psycholog
<ul style="list-style-type: none"> Techniki uczenia się 	I klasy Cały rok	n-I bibliotekarz

<p>4. Założenie i prowadzenie zakładki na stronie internetowej szkoły „Liceum i co dalej?”</p> <ul style="list-style-type: none"> informacje o zasadach rekrutacji do szkół wyższych m. Wrocławia informacje o programach stypendialnych 	<p>I-IV rok szk.</p>	<p>nauczyciel pp</p>
<p>5. Udział uczniów w spotkaniach z przedstawicielami szkół wyższych i pomaturalnych KASTU International-informacje o studiach za granicą</p>	<p>III-IV rok szk.</p>	<p>pedagog</p>
<p>6. Monitorowanie losów absolwentów</p>	<p>IV II semestr</p>	<p>zespół zadaniowy</p>
<p>7. Przygotowanie uczniów do podjęcia aktywności zawodowej. Lekcje, warsztaty prowadzone przez wychowawcę, nauczyciela podstaw przedsiębiorczości, nauczyciela doradztwa zawodowego lub pracownika instytucji zawodoznawczych w formie stacjonarnej lub zdalnej.</p> <p><u>Tematy zajęć do wyboru przez wychowawcę oraz nauczycieli:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rynek pracy i świat zawodów (nowe zawody zapotrzebowanie na rynku pracy). Porównanie rynku pracy w Polsce i na Ukrainie Prezentacja popularnych zawodów w UE, ćwiczenia w pisaniu dokumentów aplikacyjnych w języku obcym Poznanie dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny, kwestionariusz osobowy). Graficzne zasady pisania dokumentów aplikacyjnych, CV graficzne Symulacja rozmowy kwalifikacyjnej. Spotkania indywidualne uczniów mających orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z psychologiem/pedagogiem w celu porad 	<p>II-IV rok szk.</p> <p>III II semestr</p> <p>III-IV rok szk.</p> <p>II-III rok szk.</p> <p>III-IV II semestr</p> <p>II-IV II semestr</p> <p>I-IV rok szk.</p>	<p>nauczyciel pp instytucje zewn.</p> <p>nauczyciel pp</p> <p>nauczyciele języków obcych</p> <p>nauczyciel pp</p> <p>nauczyciele informatyki</p> <p>nauczyciel pp pedagog</p> <p>pedagog/psycholog</p>

<p>edukacyjno- zawodowych i planowania ścieżki kariery zawodowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajęcia aktywizujące i przygotowujące uczniów do świadomego planowania dalszej ścieżki kształcenia lub kariery zawodowej - warsztaty dla chętnych. <p>w MOWAZ</p> <p>Tematyka zajęć: wyszukiwanie kierunków studiów, analizowanie oferty szkół wyższych, motywowanie, predyspozycje zawodowe, mocne i słabe strony.</p> <ul style="list-style-type: none"> „A może własny biznes”? - przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej. Informowanie uczniów o „Inkubatorach przedsiębiorczości” i zakresie usług jakich udzielają początkującym przedsiębiorcom Porady indywidualne dla uczniów - indywidualna praca z uczniami, którzy mają problemy decyzyjne, intelektualne, zdrowotne, emocjonalne, rodzinne. Pozyskiwanie informacji w oparciu o Internet na temat zmian na rynku pracy w związku z bieżącymi trendami, w związku ze zmianami w gospodarce oraz sytuacją na Ukrainie i w Polsce w związku z napływem ludności ukraińskiej oraz innymi problemami geopolitycznymi, które mają wpływ na rynek pracy. Kształtowanie umiejętności pozyskiwania informacji, korzystania ze statystyk dotyczących gospodarki i rynku pracy 	<p>III/IV</p> <p>IV klasy (4 godz.)</p> <p>III-IV rok szk.</p> <p>I-IV rok szk.</p> <p>III II semestr</p> <p>II-III rok szk.</p>	<p>Urząd Pracy pedagog nauczyciel pp pedagog</p> <p>nauczyciel pp pedagog</p> <p>pedagog psycholog</p> <p>nauczyciel pp</p> <p>nauczyciele geografii nauczyciel pp</p>
--	--	--

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Klasa/ termin	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań
1. Analizowanie możliwości uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji.	III-IV rok szk.	wychowawca pedagog
2. Określanie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.	I-IV rok szk.	wychowawca pedagog/psycholog

<p>3. Wskazywanie możliwości pozyskiwania aktualnych informacji o możliwościach doskonalenia swoich kwalifikacji przez całe życie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internet - podstawowe źródło współczesnej informacji. • Poszukiwanie w ramach zajęć z wychowawcą na stronach internetowych informacji nt. możliwości kształcenia i zatrudnienia. 	<p>III-IV rok szk.</p>	<p>wychowawca</p>
--	----------------------------	-------------------

4. Planowanie własnego rozwoju o podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Klasa/ termin	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań
<p>1. Kształtowanie odpowiedzialności za swoje decyzje i własny rozwój zawodowy. Zajęcia z wychowawcą, proponowane tematy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybór przedmiotu na maturze a wybór kierunku studiów, • zasady rekrutacji do szkół wyższych, • szanse zatrudnienia w różnych zawodach - aktualny rynek pracy, • znaczenia kształcenia ustawicznego i mobilności zawodowej, poszerzanie kwalifikacji, • określenie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym, • system kształcenia w Polsce - szkolnictwo wyższe i policealne. • Wyjście do Salonu Perspektyw 	<p>III I sem</p> <p>III-IV rok szk.</p> <p>II – IV rok szk.</p> <p>II-IV rok szk.</p> <p>IV rok szk</p> <p>I-IV Rok szkolny</p>	<p>Psycholog, wychowawca</p> <p>wychowawca pedagog/psycholog instytucje zewn.</p> <p>wychowawca według decyzji</p>
<p>2. Przygotowanie Rodziców do wspierania młodzieży w wyborze dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej: Warsztaty, wykłady, prelekcje, indywidualne porady dla rodziców - lista proponowanych tematów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wybory edukacyjno-zawodowe mojego dziecka – w jaki sposób je wspierać? • Co wpływa na podejmowanie decyzji, gdzie zwrócić się o pomoc? Lista doradców zawodowych • Potencjał mojego dziecka- zainteresowania, zdolności, mocne strony. • Lista zawodów - zmiany na rynku pracy. 	<p>Wg harmono gramu spotkań, konsult. dla rodziców</p>	<p>wychowawca pedagog/psycholog instytucje zewn.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Szkolnictwo wyższe i policealne - aktualna oferta edukacyjna. • Jak wspierać swoje dziecko w sytuacji stresu egzaminacyjnego. 		
--	--	--

5. Doskonalenie zawodowe kadry w trosce o rzetelną działalność w zakresie pomocy uczniom w wyborze dalszej drogi kształcenia i zawodu.

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Klasa/ termin	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań
<p>1. Porady i konsultacje dla nauczycieli w celu uzupełnienia wiedzy o aktualnościach na rynku edukacji i pracy oraz doskonalenia kompetencji prowadzenia zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.</p> <p>2. Szkolenia i rady pedagogiczne doskonalące kompetencje wychowawcze w zakresie doradztwa zawodowego.</p> <p>3. Szkolenia kadry z aktywnych metod pracy.</p>	I-IV rok szk.	<p>Pedagog/psycholog</p> <p>Dyrektor, nauczyciele</p> <p>Dyrektor, nauczyciele</p>

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:

- sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy oraz cech osobowości dzięki wynikom ankiet, Kwestionariusza Predyspozycji Zawodowych, etc.,
- ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego,
- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej,
- określa własny system wartości (w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową).

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- analizuje informacje o swoich predyspozycjach do proponowanych zawodów z wyników np. Kwestionariusza Predyspozycji Zawodowych,
- analizuje informacje o swoich kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz drogach dojścia do nich w kontekście wyborów zawodowych;
- analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach jego funkcjonowania w kontekście wyborów zawodowych;
- porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.
- określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej,
- sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców,

- przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
 - charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
- analizuje możliwości uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji,
 - określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym,
 - korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, poza formalnego i nieformalnego,
 - wskazuje możliwości kontynuowania nauki.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – uczeń:
- ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery,
 - sporządza IPD – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. Rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki decyzji,
 - dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami,
 - wskazuje korzyści wynikające z całościowego doradztwa kariery.

WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

1. Działania z zakresu doradztwa zawodowo-edukacyjnego realizowane są przez:

- pedagoga szkolnego, który koordynuje i odpowiada za kompleksową realizację zadań szkoły z zakresu doradztwa zawodowego,
- nauczyciela doradztwa zawodowego (w liceum 4-letnim),
- wychowawców,
- nauczycieli przedmiotów,
- psychologa szkolnego,
- nauczycieli bibliotekarzy,
- pracowników instytucji wspierających doradczą działalność szkoły (np. pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej przy Centrum Kształcenia Praktycznego, Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy itp.),
- rodziców lub osoby zaproszone, prezentujące praktyczne aspekty dokonywania wyborów zawodowo-edukacyjnych.

2. Działania z zakresu doradztwa zawodowo-edukacyjnego realizowane są we współpracy z instytucjami:

- Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 5 i innymi,
- Międzyszkolnym Ośrodkiem Wspierania Aktywności Zawodowej przy Centrum Kształcenia Praktycznego,
- akademickimi biurami karier uczelni wyższych,
- szkołami policealnymi i pomaturalnymi,
- organizacjami zajmującymi się współpracą z uczelniami zagranicznymi,

- Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy.

3. Zadania z zakresu doradztwa realizują wszyscy pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkole, stosownie do zakresu ich zadań i kompetencji. Za koordynację systemowych działań w tym zakresie odpowiada pedagog szkolny, który:

- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami program doradztwa zawodowego na dany rok szkolny oraz harmonogram realizacji poszczególnych działań,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe w gablotach oraz na stronie internetowej szkoły,
- organizuje zajęcia warsztatowe przygotowujące uczniów do świadomego planowania kariery prowadzone przez doradców zawodowych oraz pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- aranżuje spotkania informacyjne z przedstawicielami uczelni i szkół oraz potencjalnymi pracodawcami,
- współpracuje z instytucjami świadczącymi profesjonalne poradnictwo i specjalistyczną pomoc dla uczniów i rodziców w obszarze doradztwa edukacyjno –zawodowego i organizuje zajęcia grupowe i indywidualne, spotkania informacyjne oraz konsultacje dla zainteresowanych uczniów i rodziców,
- współpracuje z wychowawcami i innymi nauczycielami w celu zapewnienia ciągłości i kompleksowości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- udziela porad i konsultacji uczniom, rodzicom i nauczycielom w tym zakresie.

4. Określone w programie cele przewidziane są do realizacji podczas:

- **grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego**, które są prowadzone przez doradcę zawodowego (lub-zgodnie z obowiązującymi obecnie regulacjami prawnymi -przez osobę wyznaczoną przez dyrektora do realizacji zadań doradcy) w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania-w liceum 4-letnim,
- **zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,**
- **zajęć z wychowawcą,**
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, **w trakcie bieżącej pracy z uczniami**; prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (pedagoga/psychologa lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas **innych działań związanych z doradztwem zawodowym** realizowanych w szkole (np. szkolne dni kariery) lub poza nią (np. udział w festiwalu zawodów, targach edukacyjnych, spotkaniach z przedstawicielami uczelni).

FORMY I METODY PRACY:

- wizyty informacyjne uczniów na uczelniach, stronach internetowych uczelni,
- zajęcia grupowe prowadzone metodami aktywnymi także z zastosowaniem technologii informacyjnej w szkole lub na uczelniach – np. warsztaty połączone z zajęciami informacyjnymi o zasadach rekrutacji,

- spotkania informacyjne z przedstawicielami instytucji wspierających doradztwo zawodowe w szkole (rozmowy indywidualne, prezentacje połączone z wykładem informacyjnym, testy składające się na budowę indywidualnego profilu predyspozycji zawodowych),
- zajęcia z wychowawcą, według opracowanego przez niego scenariusza,
- zajęcia indywidualne, w szczególności na etapie końcowym – planowanie ścieżki kariery,
- uczestnictwo w targach edukacyjnych, Salonie Perspektyw etc.
- w sytuacji nauczania zdalnego – praca z wykorzystaniem środków zdalnych.

WERYFIKACJA EFEKTÓW

- zadawanie pytań uczniom na zakończeniu zajęć, celem których jest wzbudzenie w nich autorefleksji, odnośnie przydatności przyswajanych treści i nabytych umiejętności w procesie planowania kariery edukacyjno-zawodowej,
- analiza wymiernych dowodów pracy uczniów gromadzonych w formie osobistego portfolio,
- analiza opracowanego przez ucznia indywidualnego planu działania (IPD), w którym dla wybranego celu edukacyjno-zawodowego wskazał i uzasadnił działania niezbędne do jego osiągnięcia,
- ewaluacja funkcjonalności i efektywności Programu przeprowadzona w klasach programowo najwyższych w II semestrze danego roku szkolnego i wprowadzenie ewentualnych zmian w Programie, zgodnie z jej wynikami.

Opracowanie:

Anna Szlęk, Aneta Radomska, Magdalena Frontczak, Ewa Piwnik